

Eloi Losa Doblas

LA CONSCIENCIACIÓ MASCULINA EN EL MOVIMENT FEMINISTA

Una anàlisi sobre la percepció social, política i de l'activisme referent.

MASCULINE AWARENESS IN THE FEMINIST MOVEMENT

A social, political and referring activist perception analysis.

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit per Josefa Perelló Bargalló

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona

2020

AGRAÏMENTS

En primer lloc, a la tutora Josepa Bargalló per la seva col·laboració i implicació en l'elaboració del treball.

També a la Universitat Rovira i Virgili com a institució, per donar la visibilitat que es mereixen les Ciències Socials.

A la Beatriz Ureta, tècnica del Servei d'Informació i Atenció a les Dones de Tarragona, pels coneixements adquirits en quant a la pràctica del Treball Social.

A la Montse Garcia, tècnica de l'Àrea de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Tarragona, per la informació proporcionada i l'interès per la temàtica.

A Marisa León, tècnica de l'entitat ASIES, per la seva col·laboració en l'entrevista.

En darrer lloc, però no menys important, a tots els amics i familiars per la paciència que han demostrat en aquest període, i pel suport que m'han donat.

MOTIVACIÓ PER A L'ARTICLE

L'elaboració del present article ha estat subjecta a l'interès personal que sempre m'ha despertat la temàtica del *gènere*. El fet de dotar de significat social als genitals de les persones em genera inquietud i controvèrsia, ja que a través d'aquest s'han establert les normes del que es considera normatiu, i per tant acceptable. El resultat d'aquest cribratge és una multitud de realitats de persones inadaptades al "motlle" que se'ls assigna des del moment del seu naixement, i que, en els casos més favorables, aprenen a conviure amb la confusió que els genera el sentiment d'inadaptació que l'entorn els transmet.

Fou gràcies a la docent Marta Álvarez Freijo, amb qui vam cursar l'assignatura optativa d'Espais d'Intervenció en Violència de Gènere durant el tercer curs del grau, que em vaig adonar que el gènere presentava factors molt més nocius per a les persones, en tant que havia resultat una legitimació per a certs comportaments que avui dia considerem *violència masclista*. Aquesta docent va afirmar en una de les seves sessions que "les violències masclistes són la màxima expressió de les desigualtats existents entre els gèneres".

A través de la reflexió i la investigació quant a la temàtica, vaig acabar decidint cursar el pràcticum d'intervenció en el Servei d'Intervenció i Atenció a les Dones de l'Ajuntament de Tarragona. La treballadora social, tècnica del servei i tutora, la Beatriz Ureta, va esdevenir una font d'experiències i coneixements quant a la intervenció que es pot fer des de la nostra disciplina en la temàtica. Juntament amb la Montserrat Garcia, tècnica de l'àrea de Polítiques d'Igualtat, vaig compartir espai de treball amb professionals de l'àmbit de la igualtat entre gèneres, i vaig descobrir l'horitzó dels "homes igualitaris".

Poc temps després d'iniciar el meu recorregut durant l'estada de pràctiques, ja tenia clar que volia encaminar el Treball de Final de Grau al *feminisme* a través dels homes.

RESUM:

En l'actualitat resulta prou comú escoltar en debats sobre qüestions sociopolítiques, tant en l'àmbit professional o acadèmic com en converses entre companys i amics, fer al·lusió al *feminisme* i a la ideologia que l'envolta. Les reivindicacions constants de l'esmentat moviment han contribuït a un canvi de mentalitat social, el qual ha generat un augment tant del qüestionament quant al paper dels homes, com de la rellevància de termes com la *masculinitat hegemònica*, o les *noves masculinitats*.

El present article esdevé una anàlisi general sobre la percepció social, activista i política respecte a la conscienciació masculina en la igualtat de gènere, partint d'una ullada a la història del moviment feminista i a les aportacions teòriques que en deriven. Mitjançant diferents mètodes d'investigació qualitativa s'ha pogut apreciar que, tot i haver-hi una opinió generalitzada i creixent sobre el paper dels homes en la reivindicació, aquest segueix resultant confús i imprecís.

Paraules clau: moviment feminista, gènere, igualtat, homes, conscienciació.

ABSTRACT:

Nowadays it is pretty common hearing feminism references in socio-political debates both in the professional or academic fields, and even in informal talks with mates. The constant claims of the movement have contributed to a social mentality change that has generated an increase of wondering about the role that men should assume, and also the relevance of terms such as *hegemonic masculinities*, or *new masculinities*.

This article addresses a general analysis about social, activist and political perception from a masculine population point of view about gender equality, starting with a brief summary of the history of the feminist movement and its theoretical contributions. By the use of some qualitative researching methods it has become clear that, even with a widespread and increasing point of view about male's role in gender equality claims, it continues to be confusing and inaccurate.

Keywords: feminist movement, gender, equality, men, awareness.

1. INTRODUCCIÓ

Durant aquest últim lustre s'han produït un gran nombre de mobilitzacions que reivindiquen la necessitat d'equiparar els drets de les dones als dels homes, eliminant així els històrics i omnipresents privilegis de la població masculina. Aquests fets, han transformat l'anomenat *feminisme* en un moviment de masses per quart cop en la història, establint el període temporal actual com la *Quarta Onada del feminisme* (Cobo, 2019).

L'educació, la cultura i els costums socials han jugat un paper clau en la creació dels *rols de gènere*, i les conseqüències que han resultat d'aquest factor són una suma de creences i expectatives que ens duen a la situació actual, en la qual predomina una concepció masclista i patriarcal de la societat global. Tal com afirma l'activista nigeriana, "el problema del gènere és que prescriu com hauríem de ser, en comptes de reconèixer qui som" (Adichie, 2015, p.10). És a dir, el problema no es troba en les similituds o en les diferències entre persones, sinó en les normes no escrites que les dictaminen i les transformen en motlles intransferibles entre els gèneres.

Són evidents els efectes que ha generat aquesta situació: la invisibilització de la dona, i l'establiment de l'element masculí com a predominant en tots els àmbits. Com s'ha esmentat anteriorment, el feminisme lluita per alliberar a la societat d'aquests prejudicis però, quin és el paper de l'home en aquesta reivindicació? Existeix consciència social per part del col·lectiu masculí sobre els objectius del moviment feminista? O bé es percep com una lluita entre gèneres? Aquestes qüestions esdevenen l'eix central del present treball.

Objectius i hipòtesis

L'objectiu general de l'estudi és conèixer la implicació i conscienciació en matèria d'igualtat entre gèneres en diferents nivells: ciutadà, activista i polític. D'aquest, en deriven tres d'específics:

- Indagar en la valoració de la ciutadania sobre l'actualitat de la igualtat entre gèneres, i el paper de la població masculina en aquesta.

- Conèixer l'opinió de les entitats del tercer sector que destinen les seves accions en la conscienciació dels homes quant a la igualtat.
- Aprofundir en la valoració dels partits polítics sobre la importància de conscienciar a la població masculina sobre la igualtat.

A través dels objectius, s'han elaborat les següents hipòtesis i suposicions:

- La població masculina es troba poc conscienciada sobre el moviment feminista i la igualtat entre gèneres.
- Les entitats del tercer sector que treballen per la consecució de la igualtat efectiva entre gèneres consideren necessària la conscienciació de la població masculina.
- Els partits polítics espanyols no preveuen la conscienciació de la població masculina pel que fa a la igualtat entre gèneres.

Mitjançant la reflexió crítica dels agents en qüestió (ciutadans i representats d'associacions del tercer sector), i una anàlisi de les últimes propostes polítiques en matèria de feminisme i igualtat de gènere, s'intentaran obtenir respostes sobre el paper de la figura masculina en aquestes.

Com a inici del treball, el següent punt esdevé el marc teòric sobre les bases que cal tenir en compte, tant per a l'elaboració de l'estudi com per a la lectura del mateix. Aquest consta de quatre apartats: un recorregut històric pels esdeveniments més rellevants que han marcat el moviment feminista, és a dir, les tres "onades" anteriors; les aportacions teòriques referents al gènere, els esmentats rols de gènere, i com s'han creat i interioritzat tant a nivell individual com col·lectiu; el marc normatiu vigent que contempla i engloba la igualtat entre gèneres, i una descripció de l'activisme que duen a terme diverses entitats del tercer sector.

2. MARC TEÒRIC

Història del feminisme

El *feminisme* és un moviment social i polític que s'inicia formalment a finals del segle XVIII, i que suposa la presa de consciència de les dones com a grup o col·lectiu humà, de l'opressió, dominació i explotació que han patit i pateixen per part del col·lectiu d'homes en el si del patriarcat. Això les duu a l'acció per a l'alliberament del seu sexe amb totes les transformacions de la societat que això comporti (Sau, 2000).

Fent una mirada al passat, es denoten tres fases o moments històrics on hi ha hagut una forta presència de reivindicacions per part del col·lectiu de dones. Aquests punts àlgids que ha travessat el feminisme han passat a conèixer-se com "onades".

Tot i que ja existien autors i autores que qüestionaven fermament els privilegis masculins, la *Primera Onada* de feminisme podria establir-se en el marc de la Revolució Francesa, concretament en el segle XVIII. L'any 1791 sorgí la figura d'Olimpia de Gouges, una de les primeres dones que van passar a la història conegudes com a feministes. Fou l'autora de la *Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadana* com a contestació al text jurídic *Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà*, aprovat l'any 1789 per l'Assemblea Nacional Constituent francesa. De Gouges va ser guillotinata poc després, deixant el primer text "jurídic" que qüestionava els privilegis masculins, els quals s'havien sostingut fins al moment com a qüestions biològiques.

L'any 1792, a Anglaterra també cobrava importància l'escriptora i filòsofa Mary Wollstonecraft, autora de la *Vindicació dels drets de la dona*. Aquesta publicació també era un qüestionament sobre el poder dels homes sobre les dones, però posava èmfasi en l'accés a l'educació, el qual es trobava restringit per a la població femenina.

La *Segona Onada* de feminisme tingué lloc en el segle XIX, i es va centrar en la participació política i pública de les dones. L'any 1848 es va firmar la *Declaració de Seneca Falls*, redactada per l'activista feminista Elizabeth Cady Stanton. El

text va adquirir un poderós significat històric en enfrontar-se amb les prohibicions polítiques de les dones de l'època: els drets a vot, a presentar-se a les eleccions, a ocupar càrrecs públics, i a afiliar-se a organitzacions polítiques. També contemplava una part de restricció econòmica, com la prohibició de tenir propietats sense el nom del marit, la prohibició de dedicar-se al comerç, tenir negocis, o fins i tot obrir comptes bancaris.

En darrer lloc, la *Tercera Onada* s'estableix gràcies a l'escriptora i activista feminista Rebecca Walker en el segle XX. Aquesta autora sostenia que les dones no només es trobaven sotmeses a la subordinació per part dels homes, sinó que es veien afectades per diferents "capes" d'opressió com, per exemple, la raça, la classe social, i l'orientació sexual. Kimberlé Williams Crenshaw va anomenar a aquest factor *interseccionalitat* en la seva aportació per a la *Primera Conferència contra el Racisme*, celebrada a Sudàfrica l'any 2001.

Conceptualització teòrica

És important tenir en compte el concepte de *Sistema sexe-gènere*, definit per Gayle Rubin (1986) com el conjunt de disposicions mitjançant les quals una societat transforma la sexualitat biològica en productes de l'activitat humana, i en el qual es satisfan aquestes necessitats humanes transformades. En aquesta línia, s'entén el sexe com el fet biològic, i el gènere com un conjunt de significats socials que diferencien als homes de les dones (Martínez, 2012).

És palès que el gènere no és un factor biològic i que, per tant, s'aprèn de l'exterior. La *socialització* és el procés en el qual els individus incorporen normes, rols, valors, actituds i creences, a partir del context socio-històric en el que es troben inserits a través de diferents agents de socialització; com per exemple, els mitjans de comunicació, la família, les institucions educatives i religioses, entre d'altres (Simking i Becerra, 2013).

Tenint aquest punt de partida, podríem afirmar que és en el procés de socialització quan les persones aprenen què significa ser un home i què significa ser una dona. Això es tradueix en els anomenats *rols de gènere*. González (1999)

els defineix com les posicions que homes i dones ocupen en l'estructura social organitzada, i les responsabilitats i privilegis associats a aquesta posició, a més de les normes de conducta. El resultat esdevé una contraposició que defineix, i alhora delimita, la definició dels gèneres, en tant que *ser un home* significa no ser una dona, i *ser una dona* significa no ser un home.

El rol de gènere dels homes es troba fragmentat, és a dir, no existeix únicament un tipus de masculinitat. L'antropòloga australiana Raewyn Connel explica aquest fenomen fent una anàlisi de la jerarquia interna que existeix dins les tipologies de masculinitats, definint a la masculinitat que s'imposa sobre els altres tipus i que esdevé l'eix central i definició del terme com *masculinitat hegemònica* (Jokin, 2017). En aquesta línia, el concepte s'entén com un conjunt de pràctiques normatives respecte al que defineix una persona com a home o no. Es tracta d'una construcció sociohistòrica resultant dels processos d'organització social de les relacions entre dones i homes, a partir de la cultura de la dominació i la jerarquització masculina (Bonino, 2002).

En definitiva, tal i com s'ha descrit en l'apartat anterior, el feminisme pretén actuar com un agent de canvi. Un canvi cap a la igualtat efectiva entre gèneres, és a dir, aquella que entén la participació i l'apoderament de dones i homes en l'àmbit públic i privat, accedint en igualtat d'oportunitats a la presa de decisions (Melero, 2010).

Normativa legal

A nivell internacional, la normativa bàsica més rellevant en matèria d'igualtat de gènere és la *Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea*. Creada l'any 2000 i en vigor des de l'any 2009, es contempla aquest aspecte en els articles 21 i 27. En ells, es prohibeix específicament la discriminació per raó de sexe, i s'insta a garantir-se la igualtat entre dones i homes en tots els àmbits, respectivament.

També cal mencionar que el *Tractat de Funcionament de la Unió Europea* (TFUE), en l'article 153 permet als estats membres actuar en la igualtat d'oportunitats i tracte en matèria d'ocupació i, en aquest marc, l'article 157

autoritza l'acció positiva per a l'apoderament de la dona. A més, l'article 19 fa referència a la iniciativa d'adoptar legislació per eradicar totes les formes de discriminació, quedant implícita també la que té relació amb el sexe.

L'any 2010, la Comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere (FEMM) va aprovar la *Carta de la Dona* l'any 2010 per tal de promoure la igualtat entre homes i dones a nivell europeu i mundial, i l'any 2015 va publicar el *Compromís estratègic per a la igualtat entre homes i dones 2010-2015* per tal de donar seguiment a la qüestió.

Un any més tard, el Consell Europeu va adoptar el *Pla d'Acció en matèria de gènere 2016-2020*. En aquest es destaca la necessitat d'aconseguir plenament i en condicions d'igualtat tots els drets humans i les llibertats fonamentals.

Pel que fa a nivell estatal, a Espanya la norma suprema de l'ordenament jurídic és la *Constitució Espanyola* de 1978. En els articles 9 i 14 es reconeix que els residents en l'Estat, independentment del sexe, són iguals davant la llei i, per tant, s'obliga als poders públics a exercir aquest tracte en igualtat de condicions.

En la *Llei 8/1980, del 10 de març, de l'Estatut dels Treballadors* també s'estableixen tres qüestions bàsiques en relació a la igualtat: es garanteixen les relacions laborals no discriminatòries tant de forma directa com indirecta, l'ascens i promoció sense discriminació, i la no discriminació salarial davant la mateixa tasca.

La *Llei 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes*, coneguda popularment com la "Llei d'igualtat", reconeix totes les conductes discriminatòries per raó de sexe en quant a la promoció, formació, conductes d'assetjament sexual en l'àmbit laboral, situacions relacionades amb la maternitat, permisos de paternitat i entre d'altres, a més de qüestions en l'àmbit civil, cultural, polític i laboral.

A nivell autonòmic també existeix legislació en matèria d'igualtat de gènere. La *Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes* reconeix l'existència d'un sistema patriarcal androcèntric i sexista el qual, després de molts intents i progressos, no hem aconseguit reformar. En aquest sentit,

determina l'obligació dels poders públics a garantir la igualtat i estableix els mecanismes i polítiques públiques per aconseguir-la.

Com es pot veure, des de fa més d'una dècada es percep un interès legislatiu per l'impuls de polítiques de gènere. Aquestes són fruit de la sistematització de mecanismes en la redistribució d'oportunitats i recursos entre homes i dones mitjançant reformes legals, serveis i programes.

Entitats del tercer sector en el territori espanyol

L'anomenat tercer sector comprèn el conjunt d'entitats i associacions sense afany de lucre que cooperen i participen en la inclusió social, posant èmfasi en els col·lectius en risc d'exclusió.

L'any 2001, un grup de set homes es va reunir a Múrcia per formar l'*Associació d'Homes per la Igualtat de Gènere* (AHIGE). L'objectiu de l'òrgan era afavorir la igualtat real i efectiva entre gèneres, mitjançant la conscienciació dels homes de la necessitat d'abandonar els models tradicionals de masculinitat. Els seus participants es comprometien, a nivell individual, a no reproduir el sexisme, identificar valors, prejudicis i conductes masclistes per tal d'erradicar la perspectiva patriarcal, i construir-se novament com a persones igualitàries. Tot i això, també es comprometien a nivell col·lectiu a posicionar-se públicament en contra de la discriminació històrica que s'ha exercit sobre les dones, donant suport al moviment feminista.

Actualment, l'associació presenta la seu principal a Madrid, però compta amb delegacions en diverses Comunitats Autònomes com Canàries, Cantàbria, Castilla la-Manxa, Catalunya, Euskadi i, originalment, Múrcia.

Basant-se en una metodologia participativa mitjançant trobades, reunions i assemblees, també realitzen activitats i projectes de conscienciació social per a diferents grups de població. En són exemples tant el projecte *I-gual-ES*, amb actuacions de formació i foment dels valors igualitaris i no violents en escoles i instituts, com el *Servei d'Atenció i Suport contra el Masclisme* (SAAMA), amb

l'objectiu d'atendre inquietuds i donar suport a les actituds igualitàries i les noves masculinitats. Tot i això, aquest últim va finalitzar l'atenció l'any 2016.

Pel que fa a la delegació catalana d'AHIGE, s'estructura sobre els mateixos principis i objectius. També realitza campanyes de conscienciació social, a més d'activitats lúdiques i socio-culturals en matèria d'igualtat de gènere.

Cal comentar que l'any 2015, al País Valencià també va néixer una entitat de característiques similars, anomenada *Homes Valencians per la Igualtat*. Tot i que la seva trajectòria ha estat més breu, es declaren homes compromesos en el canvi d'una societat heteropatriarcal cap a una societat igualitària, en el marc d'una associació masculina que dona suport al moviment feminista i LGTBIQ+.

També existeixen entitats que lluiten per la igualtat formades per homes i dones. A Valladolid es va crear l'Associació *Igualtat És Societat* (ASIES) com una entitat sense ànim de lucre que neix amb la voluntat de treballar amb col·lectius amb desavantatges socials. Es tracta d'una organització paritària en la que establint-se com a "agents d'igualtat" lluiten per uns objectius clars: la igualtat efectiva i real entre gèneres i l'erradicació de la violència de gènere.

3. METODOLOGIA

Per a l'elaboració del present treball s'han emprat diversos tipus de metodologies qualitatives. Aquestes tenien l'objectiu de recollir informació basada en l'observació del discurs, i així poder interpretar el seu significat posteriorment. Tot i això, en primer lloc s'ha fet una recerca bibliogràfica per a l'elaboració del marc teòric, el qual comprèn una selecció de termes i aportacions d'experts en la temàtica detallats en l'apartat de referències.

A nivell social, s'ha formulat i difós un qüestionari a la ciutadania amb l'objectiu de recollir les seves percepcions i coneixements sobre la matèria, en tant que s'ha permès opinar lliurement sobre els temes claus de l'enquesta. Aquest es troba en l'apartat d'annexos (Annex 1).

També s'ha realitzat una entrevista per correu electrònic a cadascuna de les entitats del tercer sector mencionades en el marc teòric, la qual es troba formada per preguntes sobre les accions de l'entitat en matèria d'igualtat centrades en els homes, i sobre les accions que es duen a terme a nivell polític. Aquesta es troba dividida en dos blocs segons la temàtica de les qüestions, i es troba recollida en els annexos (Annex 2).

En darrer lloc, s'han analitzat les propostes polítiques sobre la matèria provinents dels partits estatals que es van presentar a les últimes eleccions, és a dir, amb data del 10 de novembre del 2019. Les taules comparatives es troben disponibles també en els annexos (Annex 3).

4. RESULTATS

Resultats dels qüestionaris a la població.

L'enquesta va comptar amb una participació total de cent persones. Hi va haver un clar predomini d'opinions de dones, el qual suposa un 75% front el 23% d'homes i el 2% de persones no binàries. Les edats de la mostra van resultar prou disperses, però la gran majoria es troba compresa entre els 18 i els 30 anys (62%). La mitjana d'edat s'estableix en els 32,76 anys, i la moda esdevé els 23 anys.

Pel que fa a la interpretació del moviment feminista (Figura 1), el 96% dels enquestats el consideren un moviment que busca establir la igualtat entre gèneres mitjançant l'apoderament de la dona. Cal destacar que un 3% de les persones va decidir elaborar la seva pròpia definició sobre el moviment, i que un 1% creu que el moviment busca la superioritat de la dona.

Figura 1. Resultats de la primera pregunta del qüestionari.

En relació a la percepció sobre l'estat actual de la societat en matèria d'igualtat de gènere (Figura 2), únicament l'1% afirma que la igualtat es troba gairebé assolida. La resta d'opinions resulten disperses, en tant que un 57% percep un predomini de les desigualtats entre els gèneres, front un 42% que considera que el grau d'igualtat és bastant alt encara que hi restin accions per fer.

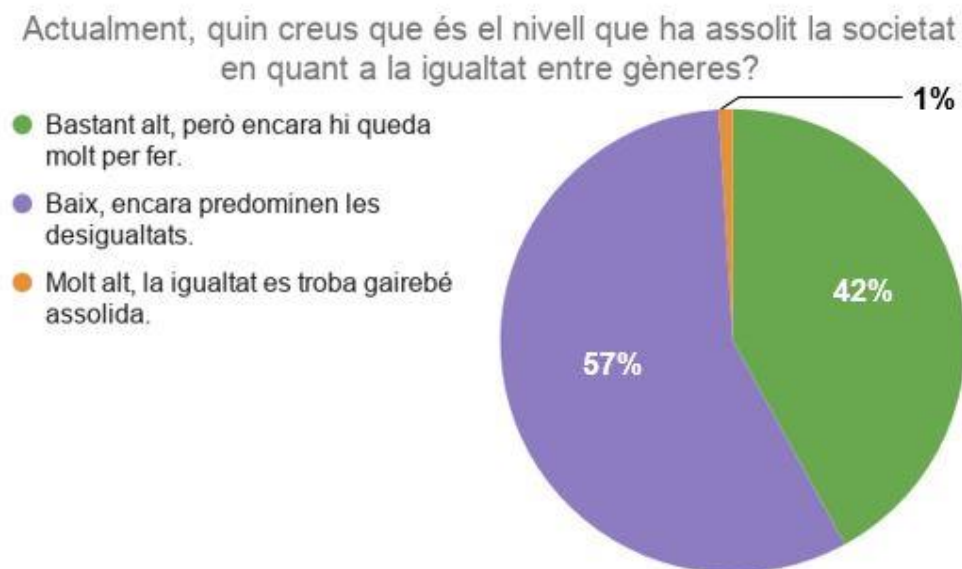

Figura 2. Resultats de la segona pregunta del qüestionari.

Tot seguit, els enquestats tenien dret a manifestar pensaments i opinions lliures. En són alguns dels 41 comentaris els següents:

“S’ha avançat molt sobretot amb la conscienciació de la població, però dins la societat conviuen diverses generacions amb maneres de fer molt diferents segons l’educació i cultura que han rebut, i canviar creences o tradicions tant aferrades en el passat porta molt de temps i esforç [...]”

“Encara predomina la desigualtat en el nostre dia a dia. Cal seguir treballant sobretot en l’educació dels més petits, i trencar amb aquests rols de gènere que tenim, per desgràcia, tant interioritzats.”

“L’educació hauria de basar-se ja en això, per tal de què les persones cresquessin amb idees igualitàries”

Com es pot veure en la Figura 3, hi ha un predomini de l'opinió que el volum d'homes conscienciats en la igualtat de gènere resulta insuficient, amb un 63% del total. També és destacable el 34% de persones que consideren que aquest és bastant elevat i es troba en augment, i el 2% que afirma la immensa majoria d'homes donen suport al moviment feminista.

Figura 3. Resultats de la tercera pregunta del qüestionari.

Novament s'ha deixat un espai per a les opinions personals dels enquestats i, a continuació, es destaquen algunes de les 35 obtingudes:

“Tot i que molts homes (joves) són conscients del problema, pocs en fan alguna cosa al respecte. Amb això no em refereixo a grans actuacions, sinó més bé a petites reflexions, o la manera de parlar de les dones. Cal incidir en la importància del llenguatge i els micromasclismes [...]”

“És difícil ser conscient de totes les dinàmiques que reproduïm i, a més, els homes, des d'una posició privilegiada, encara se'ns fa més costa amunt.”

“No hi ha gaires plataformes per reeducar homes que han comès actes masclistes, o que volen saber si els tenen amb les seves relacions. La societat

no ajuda, i estigmatitza als homes que van als pocs cursos o xerrades per parlar de masculinitat sana [...]”

El 93% dels enquestats consideren el masclisme un problema social que afecta a nivell global, i que per tant, els homes haurien de formar part del moviment feminista (Figura 4). Tot i això, existeix un 5% que opina que la seva participació hauria de ser indirecta, mitjançant la conscienciació i el suport.

Figura 4. Resultats de la quarta pregunta del qüestionari.

A continuació, es va demanar als participants que opinessin que els homes no haurien de formar part del moviment una justificació. Hi van haver un total de 2 comentaris:

“Els homes, tenint en compte que comptem amb la posició de poder, restem visibilitat a les dones.”

“Han de posar de la seva part, però la visibilitat l'hem de tenir les dones. Els homes han d'estar en segon lloc. [...]”

En els resultats a aquesta qüestió, visibles en la Figura 5, també s'hi pot apreciar una divisió en les opinions de la població. El 41% d'aquesta considera que, tot i avançar més ràpid, seguirien havent altres dificultats, front un 45% que afirma rotundament que la igualtat efectiva seria més ràpida d'assolir. Respecte a la població que creu que no suposaria cap canvi, comprèn un 11% dels enquestats.

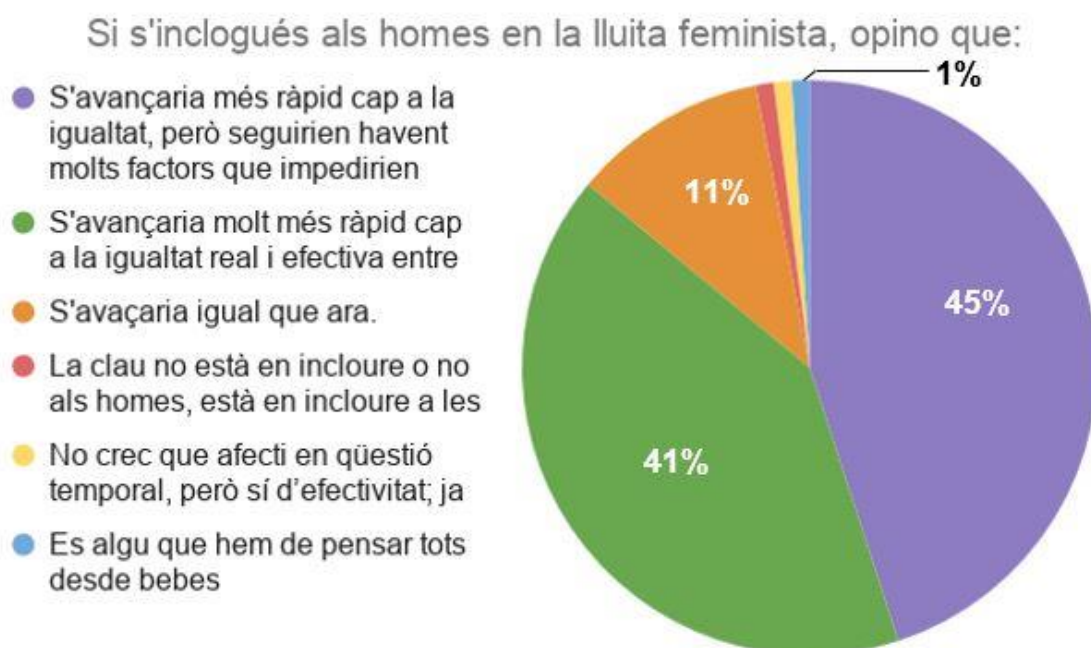

Figura 5. Resultats de la cinquena pregunta del qüestionari.

També s'hi van aportar algunes respostes lliures i comentaris al respecte, com per exemple les següents:

“No crec que afecti en qüestió temporal, però sí d'efectivitat, ja que si una societat d'homes i dones creix conjuntament en la qüestió, serà més efectiu.”

“L'assoliment de la igualtat de gènere és una lluita col·lectiva. El canvi ha de ser per part de tots els gèneres, ja que per trobar-se en el mateix punt, ambdues parts necessiten canviar de posició.”

“Tot i que els homes estiguessin inclosos a la lluita feminista, crec que hi ha molts àmbits de la societat que ens segueixen fent retrocedir dins la mateixa (àmbit laboral, cultural, polític, etc.).”

En relació als factors que podrien estar relacionats amb un augment de violències masclistes (Figura 6), els tres resultats més seleccionats pels enquestats foren, respectivament: la falta de presència de continguts igualitaris en l'educació primària i secundària (72%), la falta de presència d'imatges igualitàries en els mitjans de comunicació i xarxes socials (69%), i la falta d'elements igualitaris en la família (66%).

Un 8% dels enquestats va voler fer aportacions individuals en quant a altres factors que podrien incidir, i en són algunes: el sistema i la tradició, el capitalisme, les religions, i els actuals partits polítics que van en contra d'aquest moviment.

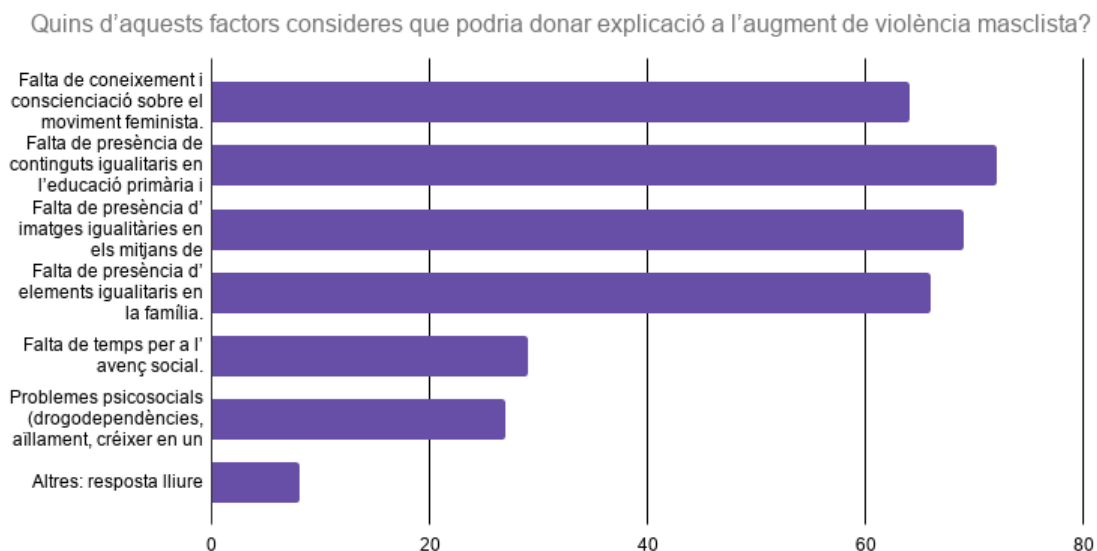

Figura 6. Resultats de la sisena pregunta del qüestionari.

El 58% dels participants coneixia l'existència d'associacions d'homes promotors de la igualtat de gènere, però només un 20% en coneix alguna (Figura 7). El 42% restant manifesta que no sabia que aquestes existien.

Figura 7. Resultats de la setena pregunta del qüestionari.

El 71% creu que els col·lectius d'homes que promouen la igualtat són necessaris per a la lluita feminista, front un 4% que considera el contrari (Figura 8). D'altra banda, un 19% de les persones enquestades opina que aquests són necessaris, però també prescindibles.

Figura 8. Resultats de la vuitena pregunta del qüestionari.

També s'ha donat peu a les respostes lliures, les quals comporten un 6% del total:

“Crec que hi ha d'haver associacions feministes, no d'homes o dones igualitaris.”

“Considero que està bé la iniciativa però, com he dit abans, la lluita és una cosa de totxs, així que jo crec que hauríem de participar tots junts [...].”

“Me parece muy bien que existan, hay libertad de expresión.”

Es va demanar als qui consideraven que no eren necessaris, un argument per justificar-ho. Alguns d'aquests són:

“Si es busca la igualtat de gènere, no s'aconsegueix amb la participació d'un gènere.”

“Cal implicar a tota la població.”

En últim lloc, es va donar opció als participants de fer una reflexió global de la temàtica de l'enquesta, i s'ha elaborat una selecció d'algunes:

“La lluita feminista, des de la meva opinió, és una problemàtica de la societat i, per tant, es converteix en una responsabilitat social que s'ha de treballar en tots els àmbits [...]. Si no es produeix un canvi en el patriarcat, no s'abolirà l'abús de poder.”

“Ha de quedar clar que el feminisme lluita per una igualtat i ho hem de fer entendre a tothom, ja que hi ha persones, i fins i tot nens, que ho confonen amb un moviment que vol la superioritat de la dona [...].”

“És un tema molt interessant que, en certs grups d'homes, pot ser tema tabú, encara que la modernitat del moment fa que millori la situació. És important que es tractin aquests temes per anar creixent com a societat i no quedar-nos en l'antiguitat.”

Resultats de les entrevistes a les associacions i entitats.

Només s'ha pogut comptar amb la participació d'una entitat: *ASIES*. Aquesta considera que la conscienciació de la població masculina es troba en un avenç molt lent. Creuen que la millor forma d'incidir sobre ells en matèria d'igualtat de gènere és apropant-se als seus entorns, començant per la sensibilització i després formar-los, ja que el col·lectiu d'homes esdevé molt reticent a interessar-se sobre la temàtica.

Respecte a les accions que es duen a terme, opinen que la majoria es realitzen correctament, sobretot la formació en noves masculinitats per als joves, però que hi ha àmbits en els que caldria replantejar-se la intervenció. En aquest sentit, fan èmfasi en la política penitenciària de reinserció d'homes maltractadors, en tant que consideren que s'oblida l'aspecte educacional i el social.

Cal comentar que l'entitat es declara partidària de les iniciatives mixtes, és a dir, que contemplin tant homes com dones.

Resultats de la comparativa política.

Es pot veure en les taules comparatives com la majoria de partits realitzen propostes en quant a lleis i línies d'actuació en el marc de la igualtat de gènere. Tot i això, la gran majoria d'aquestes es centren en l'atenció, intervenció, recuperació i apoderament de les víctimes dels diferents tipus de violència masclista, tals com la prostitució i tràfic de blanques, violència de gènere, etc.

És un fet que no hi ha cap partit polític que presenti iniciatives d'intervenció directa en el col·lectiu d'homes, ni pel que fa a la deconstrucció d'ideologies i comportaments masclistes, ni per a l'atenció amb homes maltractadors. D'altra banda, hi ha partits polítics amb iniciatives que incideixen en la conscienciació i educació en igualtat, les quals integren a tota la població, independentment del gènere. Aquestes són:

- La incorporació d'una assignatura sobre en l'educació pública per part del partit *Unidas Podemos*, la qual es troba en l'àmbit de l'educació.

- La creació d'un Pla Integral contra la Violència Masclista destinat als joves, per part del partit *Esquerra Republicana de Catalunya* (Taula A3.3).
- La implantació d'un Pla d'Educació en Igualtat, per part del partit *Más País* (Taula A3.3).

5. DISCUSIÓ

Com hem pogut veure, es pot considerar el feminisme un moviment sociopolític a la recerca de la igualtat entre persones. Tot i això, es pot veure en la comparativa política (Annex 2) com s'ha deixat de banda el paper que haurien d'assumir els homes respecte a les demandes que s'efectuen a través d'aquest, en tant que la majoria dels partits polítics centren la seva atenció en la intervenció i recuperació de les víctimes de violència de gènere, o bé, en la reformulació dels drets de les dones. Es percep una falta d'iniciatives d'intervenció directa en el col·lectiu d'homes, tals com podrien ser els serveis destinats a la deconstrucció d'ideologies i comportaments masclistes, o bé l'atenció amb els qui han estat penats per violència de gènere.

L'entitat ASIES comenta que el col·lectiu d'homes no es troba atret pel canvi introduït per les noves masculinitats, les quals resulta obvi que suposen un trencament amb els esquemes conductuals, idees i valors que els homes han rebut des de l'inici de la socialització, i la incorporació de nous que s'han definit com a contraris al assignar-se com a "femenins". Masià (2011) fa la seva aportació sobre aquest fet, considerant que els estereotips associats a la masculinitat es fan difícils de rebutjar, no només pels beneficis que n'obtenen, sinó perquè els posa en risc de ser considerats a allò femení, i per tant, "no homes".

Algunes persones enquestades també van reflexionar sobre aquesta carència d'interès, i el consegüent augment de les violències i actituds masclistes, destacant la falta de plataformes que actuïn en aquest sentit, i l'estigma social que envolta als homes que cerquen sanar la seva masculinitat. Tot i això, també destaquen la falta de continguts igualitaris tant en l'educació primària i familiar, com en els mitjans de comunicació.

Una de les possibles explicacions podria ser la connotació negativa que s'ha assimilat a les categoritzacions femenines, i de les que actualment en fa demanda el model proposat per les noves masculinitats. L'anàlisi d'Iglesias (1990) en quant al llenguatge el defineix com un fet social i psicològic, i que per tant condiona, conscient o inconscientment, tant el pensament com la

conducta. En quant al llenguatge masclista, l'esquema del gènere en la llengua castellana no sempre és paritari, ja que existeixen multitud d'ocasions on el femení comporta una càrrega valorativa que en deprecia el significat primitiu. Tenint en compte que el patriarcat és un fet global, aquest esquema de gènere es podria aplicar a una pluralitat de les llengües, i s'ha pogut comprovar en les opinions dels enquestats que destaquen la importància del llenguatge i els conseqüents micromasclismes.

La majoria de la població enquestada és conscient de les desigualtats existents entre els gèneres (Figura 2), però alhora destaquen la insuficiència d'homes conscienciats en la qüestió (Figura 3). Hi ha tendència a considerar que els homes haurien de formar part del feminisme, en tant que el fet augmentaria l'avenç cap a la igualtat real i efectiva entre els gèneres (Figures 4 i 5). Per això, es creu que els col·lectius d'homes igualitaris són necessaris per al moviment (Figura 8), encara que hi ha molt poca població que en sigui coneixedora (Figura 7).

Tot i existir una opinió generalitzada i afirmativa en quant a la necessitat d'inclusió dels homes en el moviment feminista, aquesta no hauria de restar visibilitat a la contrària. En la Figura 4 es pot veure l'existència d'aquesta resposta negativa, la qual coincideix amb l'opinió del pedagog i treballador social Jurado (2016) en tant que considera que un home no pot formar part d'un moviment que lluita contra una opressió que no pateix. D'altra banda, Salazar fa una aportació de caire neutral en la notícia redactada per Gil i Paúl (2020), ja que considera que el primer pas per als homes feministes, en comptes de participar en les mobilitzacions públiques del moviment, hauria de ser la revisió de la pròpia masculinitat per tal de canviar les actituds quotidianes.

6. CONCLUSIONS

Durant el recorregut per la història del feminisme, hem pogut veure com l'apoderament de la dona sempre s'ha tractat com un fet negatiu gràcies a dos factors: l'assassinat d'Olympia de Gouges, qui es va atrevir a indicar que les dones també són ciutadanes, i per tant, subjectes actius de drets; i que la consideració d'equiparar aquests drets als dels homes ha estat sempre subjecta a una reivindicació.

Va arribar el punt en el qual aquestes reivindicacions es centraren en el dret a rebre formació. El major impulsor de l'avenç personal és el coneixement, i aquest s'adquireix a través de l'educació. Mentre que aquesta suposava una oportunitat per a un futur exitós en els homes, en el cas de les dones es trobava replet d'impediments, ja que no era el rol de gènere que se'ls assignava, i per tant, no era el que rebien a través de la socialització.

El fet d'impedir a una dona ampliar els seus horitzons mitjançant el coneixement legitimava la seva inferioritat i submissió, relegant-les a la posició d'esposa i dona de casa. És a partir de l'aparició i auge del moviment feminista que es qüestiona i es lluita per enderrocar aquest rol passiu i submís.

El paper de la població masculina en el moviment feminista segueix esdevenint confús. Hem pogut veure que, a nivell polític, no hi ha una resposta clara i directa a aquesta inquietud incipient de les noves masculinitats, però tant la població com l'entitat ASIES es mostren receptives a l'acolliment d'homes en la cerca de la igualtat.

S'ha pogut percebre que la llei contempla la necessitat d'eliminar qualsevol forma de discriminació, comprènent la igualtat de drets entre totes les persones. Ens trobem en un moment en el que han sorgit multitud de demandes de canvis de paradigma procedents de diversos col·lectius i moviments, i que tots comparteixen nexa: la demanda d'igualtat. És per aquest motiu que es considera oportuna la inclusió de la perspectiva masculina en el moviment feminista, mitjançant un augment de serveis i professionals destinats a augmentar l'acceptació de les noves masculinitats, el qual s'hauria d'impulsar a través

d'iniciatives polítiques de partits que difonguin i centrin part de les seves accions en la igualtat de gènere. D'aquesta manera s'impulsaria l'objectiu del moviment feminista, i es donaria resposta a les demandes més actuals a través de serveis com el SAAMA.

Es considera que en l'enquesta realitzada per a la ciutadania s'hauria d'haver estimulat més la veu de la població masculina. D'aquesta manera es podria haver aprofundit en la seva visió sobre la temàtica, i donar així una conclusió més ferma sobre el seu grau de conscienciació. També resultaria interessant repetir les enquestes als representants de les entitats d'homes igualitaris, ja que es podria rebre una valoració professional sobre les accions que s'haurien d'afegir, eliminar o modificar.

En darrer lloc, cal tenir en compte la dificultat afegida que ha suposat la pandèmia del Covid-19 en l'elaboració de l'article. En aquest cas, es van aplicar les metodologies d'investigació en el període de confinament, fet que va obstaculitzar la recepció de les entrevistes a les associacions del tercer sector. A més, tenint en compte que l'activitat universitària es va haver de suspendre, el contacte amb els tutors i tutores també va esdevenir difícil.

Malgrat el repte que ha suposat, es considera que la decisió de mantenir l'ensenyament a distància ha estat positiva i encertada, ja que s'ha conservat l'aprenentatge derivat tant del Treball de Final de Grau, com de la resta d'assignatures.

7. REFERÈNCIES:

- ADICHIE, C. N. (2015). *Todos deberíamos ser feministas*. Barcelona, Espanya: Literatura Random House.
- AZPIAZU CARBALLO, J. *Masculinidades y feminismo*. Barcelona, Espanya: Virus Editorial.
- BONINO, L. (2002). Masculinidad hegemónica e identidad masculina. *Dossiers Feministes 6: Mites, de/construccions i mascarades*, N° 6, 7-35.
- COBO, R. (2019). *La cuarta ola feminista y la violencia sexual*. Paradigma: revista universitaria de cultura, N° 22, 134-138.
- GIL, I. & PAÚL, F. (8 de març del 2020). 8 de marzo, el debate sobre el rol que deben jugar los hombres en el movimiento feminista. *BBC News Mundo*. Recuperat de: <https://www.bbc.com/mundo/noticias-america-latina-51729512>
- GONZÁLEZ GAVALDÓN, B. (1999). Los estereotipos como factor de socialización en el género. *Comunicar*, n° 12, 79-88.
- IGLESIAS, C. Isabel. (1990). El género femenino o la discriminación a través del lenguaje. *Actas del Congreso de la Sociedad Española de Lingüística*, (Tenerife, 2-6 d'abril de 1990). Vol. 1, 555-562.
- JURADO, A. (3 de maig del 2016). Aliado Feminista: ¿puede un hombre ser feminista? *Tres Puntos*. Recuperat de: <https://trespuntos.es/aliadofeminista>
- MARTÍNEZ, A. (2012). Los cuerpos del sistema sexo/género: Aportes teóricos de Judith Butler. *Revista de Psicología*, N° 12, 127-144.
- MASIÀ, B. (2011). Nous reptes en els rols de la masculinitat: perdre la por a sortir dels arquetips virils. *Revista EINES*, N° 15.
- MELERO AGUILAR, N. (2010). Reivindicar la igualdad de mujeres y hombres en la Sociedad: una aproximación al concepto de género. *BARATARIA: revista Castellano-Manchega de Ciencias Sociales*, N° 11, 73-83.

RUBIN, G. (1986). El tráfico de mujeres: nota sobre la “economía política del sexo”. *Nueva Antropología: revista de Ciencias Sociales*, Nº 30, 95-145.

SAU, V. (2000). Diccionario ideológico feminista. Barcelona: Icaria, Vol I.

SIMKIN, H. & BECERRA, G. (2013). El proceso de socialización: apuntes para su exploración en el campo psicosocial. *Ciencia, Docencia y Tecnología*, XXIV, Nº 47, 119-142.

8. ANNEXOS

ANNEX 1: Qüestionari emprat per a la població.

1. Gènere:

- Sóc dona.
- Sóc home.
- Sóc una persona no binària.
- *Altres: resposta lliure.*

2. Edat:

3. Com interpretes el moviment feminista?

- És un moviment que lluita per establir la superioritat de la dona.
- És un moviment que lluita per la igualtat real i efectiva entre gèneres, mitjançant l'apoderament i promoció de la llibertat de la dona.
- És un moviment que busca crear una lluita entre homes i dones.
- *Altres: resposta lliure.*

4. Actualment, quin creus que és el nivell que ha assolit la societat d'igualtat entre els gèneres? (Conté apartat final de "comentaris al respecte", amb espai per incloure reflexions lliures).

- Molt alt, la igualtat es troba gairebé assolida.
- Bastant alt, però encara hi queda molt camí.
- Baix, encara predominen les desigualtats.
- Igualtat totalment inexistent.

5. Quin grau de conscienciació creus que hi ha per part de la població masculina en la igualtat entre gèneres? (Conté apartat de "comentaris al respecte", amb espai per incloure reflexions lliures).

- Molt elevat, actualment la immensa majoria d'homes es declaren i demostren ser feministes.

- Bastant elevat, cada cop hi ha més homes lluitant per la causa.
- Baix, hi ha una minoria insuficient d'homes conscienciats en la temàtica.
- Inexistent, cap dels homes que conec es declara i/o demostra estar conscienciat.

6. Pel que fa als homes en la lluita feminista:

- Considero que NO haurien de formar-ne part, ja que es tracta d'una lluita de dones, i per a les dones.
- Considero que NO haurien de formar-ne part de forma directa, però estar conscienciats i donar el suport necessari.
- Considero que Sí que han de formar-ne part, en tant que el masclisme és un problema social que ens afecta a totes les persones.

7. En cas de considerar que NO en l'anterior pregunta, justifica-ho.
(Resposta lliure).

8. Si s'inclogués als homes en la lluita feminista, opino que:

- S'avançaria molt més ràpid cap a la igualtat real i efectiva entre gèneres.
- S'avançaria més ràpid cap a la igualtat, però seguirien havent molts factors que impedirien l'avenç.
- S'avançaria igual que ara.
- S'avançaria més lent, ja que només serien un destorb i/o intentarien frenar-la.
- *Altres: resposta lliure.*

9. Quins d'aquests factors consideres que podria donar explicació a l'augment de violència masclista? (Permet la selecció múltiple)

- Falta de coneixement i conscienciació sobre el moviment feminista.

- Falta de presència de continguts igualitaris en l'educació primària i secundària.
- Falta de presència d'imatges igualitàries en els mitjans de comunicació i xarxes socials.
- Falta de presència d'elements igualitaris en la família.
- Falta de temps per a l'avenç social.
- Problemes psicosocials (drogodependències, aïllament, créixer en un entorn violent...)
- *Altres: resposta lliure.*

10. Ets coneixedor/a de l'existència de col·lectius i associacions d'homes que promouen la igualtat entre gèneres?

- Sí, en conec.
- Sé que existeixen, però no en conec cap.
- No sabia que existien.

11. Quina és la teva opinió sobre els col·lectius i associacions d'homes igualitaris?

- Són necessaris per a la lluita feminista.
- Ajuden a l'avenç cap a la igualtat, però són prescindibles.
- Considero que no són necessaris.
- *Altres: resposta lliure.*

12. Reflexions finals. (Opcional, resposta lliure).

ANNEX 2: Qüestionari emprat per a la població.**Qüestions sobre l'associació i les seves accions:**

1. Quina és la vostra visió actual sobre la conscienciació dels homes sobre el seu paper en la igualtat de gènere?
2. Creieu que s'avançaria més ràpid cap a la igualtat efectiva si es centressin recursos cap a la conscienciació dels homes?
3. Realitzeu accions amb pes polític des de l'Associació? En cas afirmatiu, quines heu detectat que han estat escoltades i/o amb més efecte en l'Administració Pública? I quines creieu que han tingut més efecte sobre la ciutadania?
4. Quin creieu que és el procediment adequat per conscienciar a la població masculina? On s'ha d'incidir?

Qüestions sobre l'actualitat del paper polític i/o l'Administració Pública:

5. Considereu que hi ha implicació per part de l'Estat i l'Administració Pública en quant a legislacions i iniciatives en matèria d'igualtat de gènere destinades a homes?
6. Quines accions heu vist que s'estan fent en aquest sentit? Creieu que s'estan duent a terme correctament? Quins canvis de perspectiva proposaríeu vosaltres?
7. Creieu que la responsabilitat de la problemàtica es troba compartida equitativament entre l'administració i les entitats del 3r sector? En cas negatiu, com considereu que hauria de canviar la situació?
8. Creieu que s'hauria d'impulsar alguna legislació nova en matèria de gènere centrada en els homes?

ANNEX 3: Comparativa política en matèria d'igualtat.
Àmbit “vida i família”:

PSOE	PP	Cs	U.Podemos	VOX
No a la maternitat subrogada. Actuar contra les agències i entitats que ofereixen aquesta pràctica.	Llei de maternitat que doni suport a noves mesures de conciliació i coresponsabilitat.	Regularització d'una <i>Llei de Maternitat Subrogada</i> , de forma altruista, i per a dones no fèrtils.	Facilitar T.R.A, afavorir l'ús d'anticonceptius, i dret a l'avortament incorporats en la salut pública.	Prestació universal de 100 euros per cada fill per a les dones.
	Incentius fiscals per a empreses que contractin a dones que acaben de ser mares.			

MÁS PAÍS	ERC	JxCAT	PNV	EH BILDU
Prestació universal de 1.200 euros anuals per fill a càrrec.	Dret a la lliure elecció tant de la maternitat, com del propi cos.	Equiparar àmbit laboral, públic i privat en quant a conciliació.	SENSE PROPOSTES	Nova llei d'avortament que assegurí el dret de les dones a decidir sobre el propi cos.
	Ampliar el permís de maternitat a 6 mesos.			
	Reforma horària per incentivar la coresponsabilitat i conciliació.			

CC	PRC	PACMA	RECORTES CERO	MUNDO MÁS JUSTO
Millora dels permisos de maternitat i paternitat.	SENSE PROPOSTES	Ajudes econòmiques i serveis per a persones en situació depenent i animals.	SENSE ROPOSTES	Establir una hora diària per a la flexibilitat horària.
				Pla de suport a la dona embarassada.
				Renta bàsica per a la infància.

Taula A3.1. Propostes polítiques a nivell estatal de l'àmbit "vida i família"

Àmbit “feminisme i igualtat”:

PSOE	PP	Cs	U.Podemos	VOX
Creació de l' <i>Oficina Estatal de lluita contra la discriminació en el treball</i> .	Nou <i>Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats 2019-2022</i> .	Llei per a la <i>prevenció, assistència i protecció de la dona en matèria de violència sexual</i> .	Llei d' <i>igualtat retributiva</i> .	Supressió “d'organismes feministes radicals subvencionats”.
Equiparar els permisos de maternitat i paternitat a 16 setmanes l'any 2021.	Pla de lluita contra el biaix salarial.	Equiparació dels permisos de maternitat i paternitat a 16 setmanes per a cadascú.	Llei contra la discriminació per motius de gènere, orientació sexual, i protecció de les persones trans.	Supressió de les quotes en les llistes electorals.
Impulsar la racionalització dels horaris.	Pacte Nacional <i>per a la Conciliació Laboral i la Racionalització d'Horaris</i> .	Fomentar la transparència salarial en les empreses i la publicació d'estadístiques salarials dividides per sexes.	Paritat en les Administracions Públiques en un termini de 4 anys.	Excloure l'avortament del sistema sanitari.
Reformar la legislació penal sobre delictes sexuals.		Llei d' <i>igualtat real per al col·lectiu LGTBI</i> .	Llei Integral per a la <i>Igualtat de Tracte i el Foment de la Convivència</i> per evitar tot tipus de discriminació.	Ampliar el permís de maternitat a 180 dies.
Mesures per abolir la prostitució, incloent la sanció de la demanda.				Prohibició de la maternitat subrogada.
Instaurar zones de seguretat per defensar la intimitat de les dones que volen avortar.				

MÁS PAÍS	ERC	JxCAT	PNV	EH BILDU
Curriculum cec en els processos de selecció.	Èmfasi en el paper de la dona com a víctima de la repressió masculina.	Impulsar una llei de coresponsabilitat i conciliació entre homes i dones, per fomentar la flexibilitat horària des de les empreses.	Obligar a les empreses que cotitzen a respectar els percentatges en els consells administratius.	Mesures per a una igualtat real en tots els àmbits: social, laboral i econòmic.
Ajudes a empreses que contractin a dones en sectors amb baixa representació.	Acabar amb el biaix salarial.	Equiparar els permisos per naixement, adopció i acolliment de mares i pares fins a 16 setmanes.		
Ajudes per conciliació, i paritat en empreses	Garantir la paritat en les administracions i el sector privat.	Reduccions de jornada intransferibles i no simultànies per a progenitors.		
Llei d'Igualtat Retributiva contra el biaix salarial.	Plans d'Igualtat obligatoris en les empreses.	Reconeixement del col·lectiu LGTBI en tots els àmbits.		
	Reconèixer en la constitució els drets de les persones LGTBI i elaborar lleis contra la homofòbia i transfòbia.			
CC	PRC	PACMA	RECORTES CERO	MUNDO MÁS JUSTO
Mesures referents a la feminització de la pobresa, dones amb discapacitat, migrants i racialitzades (interseccionalitat)	SENSE PROPOSTES	Lleis integrals per a la transsexualitat.	Anular les retallades en polítiques d'igualtat.	SENSE PROPOSTES
Millora dels permisos de paternitat i maternitat.		Lleis per la igualtat de persones LGTBIQ+.	Acabar amb el biaix salarial.	

Taula A3.2. Propostes polítiques a nivell estatal de l'àmbit "feminisme i igualtat"

Àmbit “violència de gènere”:

PSOE	PP	Cs	U.Podemos	VOX
Implementar el <i>Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere</i> i duplicar les partides per als Ajuntaments.	Presó permanent revisable per als casos d'homicidi que suposin violència de gènere.	Desenvolupar el <i>Pacte d'Estat contra la Violència Masclista</i> .	Actualitzar la definició de “violència masclista” per tal que englobi totes les formes de violència contra les dones.	Derogar la Llei de Violència de Gènere.
Garantir la suspensió del règim de visites de menors per part dels condemnats per violència de gènere.	<i>Llei Integral contra la Tràfic de Blanques</i> que contempli tota forma d'explotació contra dones i nenes.	Llei per a la prevenció, assistència i protecció de la dona de la violència sexual.	Eliminar la distinció entre “agressió sexual” i “abús sexual” amb una llei per a la protecció de la llibertat sexual i l'eradicació de les violències sexuals.	Persecució de les “denúncies falses”.
	Desenvolupar el <i>Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere</i> , dins dels terminis i amb la financiació prevista, col·laborant amb les Admin.	Garantir el compliment i l'adequada dotació pressupostària de totes les mesures del <i>Pacte d'Estat contra la Violència Masclista</i> .	Pla estatal de Lluita contra les Violències Masclistes amb una dotació anual de 600 milions d'euros.	
			Prestació econòmica per a les víctimes de 900 euros durant sis mesos.	

MÁS PAÍS	ERC	JxCAT	PNV	EH BILDU
Creació d'una Xarxa de Centres Públics d'atenció a les víctimes de violència sexual.	Formar en perspectiva de gènere i violència masclista als professionals que ofereixin serveis directes a les dones, especialment el personal judicial i policial.	Incloure en la <i>Llei de Violència de Gènere</i> la violència masclista més enllà de l'àmbit de la parella.	Reformar el Codi Penal per evitar sentències com les del cas de "La Manada".	Canviar el Codi Penal per acabar amb la impunitat davant de qualsevol agressió masclista.
Pla de Formació en Igualtat.	Crear un pla integral contra la violència masclista destinat a joves.	Pla específic per als fills/es de les dones víctimes de violència masclista.		Habilitar tribunals especials sobre violència masclista.
Assegurar el control policial dels agressors amb Ordres d'Allunyament.	Adaptar la legislació sobre violència masclista al <i>Conveni d'Estambul</i> i a la resta de normatives ratificades per l'Estat.	Fer que la declaració de les dones i els menors sigui una prova preconstituïda, no aplicant l'atenuant de confessió de l'agressor.		Promoure la recusació dels jutges que justifiquin qualsevol tipus d'agressió masclista.
Equiparació de les víctimes de violència masclista amb les víctimes de terrorisme.				

CC	PRC	PACMA	RECORTES CERO	MUNDO MÁS JUSTO
Aplicar en tot l'Estat el Conveni d'Estambul.	SENSE PROPOSTES	Implementar programes educatius de prevenció de la violència sobre les dones en totes les etapes educatives.	Equiparar les ajudes econòmiques de les víctimes de violència de gènere a les de les víctimes de terrorisme.	Formació de gènere, psicològica, judicial i d'actuació a tots els professionals que treballin en els serveis essencials.
Desenvolupar i aplicar mecanismes de prevenció i protecció de les dones i els seus fills/es.		Formació especialitzada en violència masclista en tots els estaments de la Justícia.		Reforçar els serveis d'acollida i suport.

Mesures legals contra el tràfic de dones per a la explotació sexual i la prostitució.				
---	--	--	--	--

Taula A3.3. Propostes polítiques a nivell estatal de l'àmbit "violència de gènere"

ELECCIÓ DE LA REVISTA

La revista que he seleccionat per enviar el meu article és la Revista de Treball Social (RTS), la qual és editada pel Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya des de l'any 1960.

Es tracta d'una revista que recull aportacions, tant teòriques com pràctiques, referents al treball social i les ciències socials, sense presentar cap biaix que l'especialitzi en algun dels àmbits inclosos en la praxi. És a dir, ens podem trobar amb articles que defineixin el treball social a través de la intervenció en la infància, la violència de gènere, la vellesa o la salut, entre d'altres.

El principal motiu per a aquesta tria esdevé l'ús del català, ja que és la llengua amb la que estudio, penso, treballo i escric, i això m'ha fet sentir molt còmode en l'elaboració de l'article. Considero que el fet d'haver hagut d'emprar qualsevol altra de les llengües que conec, el castellà o l'anglès, m'hagués suposat una dificultat afegida en la redacció, encara que també podria haver estat una experiència enriquidora.

Un altre motiu és el caràcter global de l'RTS. Com ja he comentat, no existeix una especialització concreta en cap àmbit, el que significa que també s'acullen articles referents al gènere.

En definitiva, considero que l'elecció d'aquesta revista ha estat prou encertada tenint en compte els meus objectius i aspiracions.